

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rēadul cu litere garmond — și timbru de 30 cr
pentru fie-care publicare.

Fóia oficială „Budapesti Közlöny” Nrul 137
din 18 Iunie a. c. publică următoarea prēinaltă
rezoluțiune a monarhului nostru:

**La propunerea Ministrului Meu ungar de
culte și instrucțiune publică întâresc prin acēsta
alegerea îndeplinită prin sinodul eparchiei gr-
orientale române caransebesene a archimandritu-
lui și vicariului arhiepiscopesc NICOLAU
POPEA de episcop al acelei eparchii.**

Viena, în 1 Iunie, 1889.

Francisc Iosif m. p. Contele Albin Csáky m. p.

Vallás-és közoktatásügyi magyar ministerem
előterjesztésére: **Popea Miklós**, archiman-
dritának es érseki helynöknek, a karansebesi görög
keleti román egyházmegyei zsinat által ugyanazon
egyházmegye püspökévé történt megválasztását
ezennel megerősitem.

Kelt Bécsben 1889. évi június hó 1-én.

Ferencz József, s. k. Gróf Csáky Albin, s. k.

Sibiu, 7 Iunie.

Sesiunea parlamentului ungar s'a încheiat și fără
voie ni se impune de datorință, ca să examinăm și
noi din punctul nostru de vedere rezultatele obți-
nute de parlament în sesiunea din urmă.

Sgduirile, la cari a fost espus ministerul și cu
el partidul liberal aflătoriu de 15 ani la cârmă, au silit
pe premier ca să-și premenescă rândurile cu bărbați
mai valoroși, și dacă e să dăm pre opiniunea publică,
acēsta a întâmpinat cu cele mai căldurose simpa-
tii intrarea lui Desideriu Szilágyi în ministerul de
iusticie, presupunēnd, că ministrul dreptății din Un-
garia nu pōte face alta în faptă și în viața prac-
tică decât aceea, ce a profesat un lung șir de ani de
pe catedră ca profesor de universitate.

Este un secret public, că la noi dreptatea s'a
cam eserciat după sprâncenă și nu arare ori mini-
strul dreptății a fost silit să facă nedreptate cu deo-
sebie naționalităților, tocmai că ce afurisita de po-
litică cerea nedreptatea.

Organele administrațiunei, câștigară atâta influ-
ință asupra tuturor organelor dela iusticie, încât
nici cancelaria ministrului de iusticie nu a fost
cruțată. Antecesorul actualului ministru a fost es-

pus la atacuri vehemente, când voia să aplice sen-
tența „iustitia est regnorum fundamentum” și pru-
dent și circumspect dela fire, cum sunt toți sasii de
nascere, și fostul ministru a părăsit căile, ce și le
alesese ca unicele mântuitoare și a lăsat cerc destul
de larg celor ce au interes ca românul să fie pre-
terat, fără ca însă să fi putut să se sustină mult pe
fotoliul ministerial din cauzele binecunoscute. Sun-
tem deci în drept să pretindem ca actualul șef al
dreptății să pună scālul în gura denuncianților și
celor ce și-au făcut meserie din acēsta slăbiciune —
provenită din interese de rasă ori din ură, nu cer-
cetăm — ca să se reverse bunătățile dreptății asu-
pra tuturor deopotrivă.

Era o adevărată mahnire pentru noi, când ve-
deam cu ochii preterați bărbații noștri cei mai de
valore și mahnirea noastră creștea cu atât mai tare,
cu cât amplexiații denumiți nu sciau limba poporului,
pentru cari sunt puși, ei trebuiau să și pună câte
un haiduc de talmaciu.

În atari casuri, și aceste nu sunt puține în Ar-
dél, de multeori nu din rea credință, dar din neîn-
țelegere, s'au stribit multe lucruri drepte și era nu
mai just ca și românii cei mai moderați, cum am
fost noi totdeauna să și ridice glasul lor și să
ceră să se facă dreptate, să ceră ca amplexiații ce
nu sciu limba poporului să se înlocuască cu ómeni,
care se înțelegă păsurile și durerile poporului.

În legătură cu iusticia vedem, că s'a chemat la
ministrul de interne contele Teleki, bărbat crescut
în părțile Chiorului și Satmarului, bărbat ce ne
vorbește limba, ne scie datinile și credem, că va scii
și apretia încât e românul fiu bun al patriei și în-
cât nu, și tocmai de aceea, fiindcă acest bărbat și a
trăit zilele sale între români, românii l'au ales de-
putat, va scii să dirige lucrurile la alegerile viitoare
în municipii cu majorități românești, ca elementul
român să fie reprezentat, cum se cuvine și cum cer
interesele țerei.

Clicele ce s'au format în fie care comitat și cari
dominēză ađi tot terenul, trebuie să se spargă —
dacă e ca să avem o administrație onorabilă și am-
plexiați cu inimă și cu suflet pentru popor. Neîn-
țelegerile provin din asuprire și din nedreptate, și
nu înțelegem, că de ce se fie românul asuprit, când
el își împlinesce datorințele sale de cetățen și când
el a dat doveđi de neclătită alipire cătră tron și
patrie.

Țara va intra în stadiul reformelor și noi încă
dorim ca să vedem reformându-se spiritul, ce dom-
nesce ađi și în societate și în cercurile conducē-
tore. Prin o politică nefericită, prin o lege electo-
rală măiestrită suntem scoși din pozițiunea, ce ne

compete ca factori egali și din umilirea noastră pân
ađi nu au tras folose nici cei ce ne au umilit, ci
au înveninat mai mult inimi candide și a stērnit în
multe pepturi nemulțămirea.

Bine! Pentru-ce să nu fie altcum? pentru-ce să
se risipescă atâtea puteri bune în certe, fără care pu-
tem fi minunat de bine și putem încăpē toți lao-
laltă ca frații.

Ungaria e țēră mare, pământul ei ne pōte dá
la toți pâne și sare, ori dacă voiți și aur, dar nu ne
pōte da țāria aceea, care o am avē cu toții, când am
fi una în cugete și în simțiri, și când ne am simți
toți egali, toți mulțamiți.

Nu suntem noi pretensivi, nu voim ca să scōtem
pe cei ce i-a pus sōrtea ca să aibă rolul conducē-
toriu din pozițiunea lor, dar atāta tot cerem cu
dreptul ca să numai fim tractați așa de mașter ca
până aci.

Revista politică.

E un semn caracteristic, că decât-va timp în-
cōce și mai ales în zilele din urmă, bărbații mai va-
loroși ai maghiarilor, esprimându-și vederile, vorbesc
despre liberalismul viitōrei lor activități într'un mod
puțin obicinuit.

Nu scim cauza acestui fenomen și dacă ar tre-
bui totuși să o căutăm, am fi necesitați să presupu-
nem, că motorul principal e politica esternă, a cărei
influență e hotăritoare în politica internă a unui stat
și mai vērtoș în a unui stat poliglot, precum e și al
nostru.

Cu ocaziunea instalării noului comite suprem
al Pojonului, a cont. Iosif Zichy, acesta în progra-
mul vorbirei sale a declarat în entusiasmul frenete-
cilor aplause, că Ungaria e destul de puternică pen-
tru a profesă adevēratul liberalism, ca fie-
care să servescă lui D ȕen, după-cum îi dictēză con-
sciința și ca fie-care naționalitate să-și eserceze afa-
cerile sale interne în limba sa. Neclătită însă tre-
buie să fie unitatea limbei statului și a patriotismului
ungar; și ca apărătoriu credincios al acestora voesce
dēnsul, ca să lucreze în acel comitat mārghinaș.

Cu un felu de mândrie națională reproduc foile
regatului nostru apretierile, ce le face diariul engles
„Times” asupra viitoriului ministru de interne, cont.
Géza Teleki.

Acest pas al ministrului Tisza, ȕice fóia cesti-
onată, a întâmpinat în întreaga țēră o adevărată
mulțămire. Contele Teleki nu e numai un bărbat
de înaltă erudițiune și de maniere simpatice, posede
nu numai pretenia tuturor partidelor politice, ci și
energia, ce pentru pozițiunea sa viitōre e de nea-

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoriă.

Codicele „Mateiu Voileanu.”

(Urmare.)

Terminând în cele de până acum cu înșirarea
materialului din codicele Mateiu Voileanu, începem
cu reproducerea materialului mai de importanță, re-
māind, ca după fie-care material reproduș să ne fa-
cem reflecșiunile noastre.

„Istoria Troadei”,

întru carea au împērățit Priam împērat, tatăl lui Parij.

„Împērățind la Ierusalim marele împērat și pro-
roc David, într'aceea vreme era la vestita cetate a
Troadei un împērat elin, anume Priam, feciorul lui
Lameodont.

Deci Priam avē împērătēsă anume pre Ecavia
fata lui Chisiu împērat. Și avē Priam mulți coconi.
Ȕr când au fost spre bētrēnețele lor au purces Ȕr
grea împērătēsă; deci într'o nōpte au visat împērā-
tēsă un vis grōșnic și ciudat; unde au ȕeșit din
trēnsa un tăciune aprins, și din trēnsul s'au aprins
tōtă cetatea a Troadei, și au ars până în pāmēnt îm-
preună cu tōte satele cele de prin prejurul ei, și

acēsta nu o au putut ascunde împērătēsă, ci au spus
împērātului, și mult s'au mirat amēndoi pentru acēsta.
Și s'au sfătuit să chiamo pe toți filosofi și vrājitorii
elinești să i întrebē pentru acēsta. Și chiamându-i pe
toți i-au întrebāt pentru acēsta. Ȕr filosofi toți au ȕis
împērātului, dacă va nasce acest prunc, să l'omōri
tu, sau să-l lepedē în pustie să-l mănānce gadinile.
Că acest cocon mult rēu va să facă cetāței Troadei.
Deci preste puține zile au venit vremea de au nās-
cut pruncul, și era fōrte frumos. Ȕr maică sa nu se
îndura să-l omōre, vȕdēndu-l așa frumos, ci au ȕis
să-l lepede să nu i vadă mōrtea lui. Deci împērātul
Priam l'au dat unei slūgi să-l lepede în pădure, să-l
mănānce gadinele. Iar sluga luāndu-l s'au dus și
l'a pus sub o tufă dēsă ca să nu-l ardă sōrele fi-
indu-i milă și lui de dēnsul, și lāsāndu-l s'au dus.
Ȕr în urma lui îndată au nimerit nisce păcurari și
au audeț pe prunc plāngēnd sub tufă, au mers să
vadă ce este, și dānd de cocon mult s'au mirat, și
dacă l'au vȕdūt așa frumos s'au vorbit să nu l lase
să piarā. Ci l'au luat acei păstori, și i-au pus nu-
mele Parij, și ducēndu-l l'au dat unei maice de l'a
aplecat, și l'au crescut până s'au făcut voinic de
vērștă de 15 ani, deci aceea muiere fiind sēracă au
gāndit să mērgă la împērātul se curtenescă pe Pa-
rij, și să spue cum l'au aflat niste păcurari prunc
mic, și ea l'au crescut. Și mērgānd la împērātul
iau spus tōte. Deci împērātul chiamānd pre împē-

rătēsă iau spus, și au întrebāt pe muiere în ce vreme
i l'au adus păstori, Ȕr ea le-au adevērat lor. Și
au aflat cum este feciorul lor, și au trimes de
grab de i l'au adus, și vȕdēndu-l, cūm fōrte sēmāna
lui Priam împērat, fiind frumos fōrte, le-au părut
bine, și l'au primit, și l'au îmbrăcat în haine îm-
pērătēsă ca pre un fiu al lor, și iau pus numele
Alicsandru Parij. Deci Parij dacă au încăput la
bine și la cinste, fōrte s'au făcut frumos, māi mult
decât toți frații lui, și mai mult era cinstit decât
frații lui. Așa dar Alicsandru Parij dacă au luat voie
dela tatā sēu, nu bāga în sēmă pe nimenea, ci odată
pricindu-se cu un frate, și l'au junghiat cu angie-
riul seu, și au pribegit, și s'au dus la împērātul
Mazothres anume Maneleu. Deci Maneleu împērat
vȕdēndu l om cu chip, și cu ómeni cu dēnsul, și
înțelegēnd, că este ficior lui Priam împērat, cu bu-
curie l'au primit, și l cinstia ca pe un ficior de îm-
pērat, și avē multă credință la Maneleu, și au pe-
trecut la dēnsul cātăva vreme. Ȕr tatā-sēu și mai-
cā-sa se topia de dorul lui, și cu cărți totdeuna îl
chiama. Deci el vrea a merge, ci nu putē căci se
îndrăgise cu Elena împērătēsă lui Maneleu, fata
lui Tildareu împērat fiind fōrte frumōsă ca nu alta
din lume. Ȕr când era odată, s'au gātīt Ma-
neleu împērat se mērgă la Krit, căci toți dnii
și împērății se stringeau acolo într'un an odată de
facea prasnici unui idol anume Diia. Ȕr pūrceđēnd

părăta lipsă, căci el e chemat a realiza reforma administrativă. Intre contele Teleki și viitorii sei colegi domnesc cele mai intime relații și influința și esperința lui Tisza oferă garanța, că noua administrație politică, nu va merge așa de departe, încât să cadă într-o forță de stat preacentalistică. Ungaria se află acum în fața unei ere de mari reforme și relațiile acestui stat oferă un contrast grav, față cu relațiile de stagnație, ce domnesc în Austria.

Autograful, prin care s'au conchiemat delegațiile pe 22 Iunie l'au publicat ambele foi oficiale. Casa magnaților au ales următorii membrii ordinari: contele Aladár Andrássy, contele Iuliu Andrássy, contele Ludovic Battyányi, contele Stefan Erdődy, arhiepiscopul-cardinal Dr. Ludovic Hajnald, contele Stefan Keglevich, Antoniu Lukacs, contele Nicolau Mikes, contele Eduard Pallavicini, metropolitul Miron Romanul, baronul Iosif Rudnyánszky, episcopul Laurentiu Schlauch, contele Geza Szapáry, contele Antoniu Széchen, contele Geza Sztáray, baronul Wodianer jun., contele August Zichy, contele Francisc Zichy, contele Henric Zichy, Szvetozar Kusserich. Membrii supletori: contele Andor Festetics, episcopul Constantin Schuster, contele Ludovic Zichy Ferraris, Sigismund Bohus, contele Ludovic Apponyi, baronul Ferdinand Inkey.

Cestiunea sulevată încă sub ministerul dlui Brătianu, cu privire la înființarea de consulate române în Brașov, Suceva, Cernăuți etc., a venit în discuție în ordinul zilei în camera deputaților din România.

Dl Mihail Cogălniceanu a accentuat adecă necesitatea de a se înființa aceste consulate, ăr președintele L. Catargiu i a răspuns, că guvernul nu e neaplicat a înființa consulatele, se va ocupa cu propunerea făcută de dl Cogălniceanu și va intra în negocieri în privința acesteia cu puterile străine.

Referitoriu la politica externă, interpellat fiind guvernul de dl deputat N. Ionescu, ca adecă să declare precis și lămurit, la care din puteri crede, că e mai bine ca România să se alipescă în timp de război:

Premiul român a făcut și de astă dată tot declarațiunea, ce o făcuse mai la începutul venirii sale la putere, că adecă guvernul român va păstra o atitudine neutră față cu diferitele puteri ale Europei și numai într'un cas de tot critic și grav se va adresa către țară și o va consulta, că pe a cui parte se se alipescă.

Acastă declarațiune a fost un felu de stampe rare a ferbințelei, ce a domnit din pricina relațiilor încordate și a norilor amenințatori, ce au început a se grămădi pe orizontul politic, ăr presa europeană îi atribuie o însemnată forță mare.

În urma alarmelor resboinice, ce cutieră din o parte și din alta, presa monarhiei noastre revine asupra tractatului dintre Germania și Austro-Ungaria, conform căruia, dacă o putere din aceste două ar fi atacată, cealaltă va trebui să întrevină cu întrăgă putere, de care dispune.

Pregătirile rusești sunt comentate în diferite moduri și ele sunt aduse în legătură cu toastul țării, referitoriu la amicitia sa față cu principele Muntenegrului. Apröpe toate sunt de părere, că Rusia e pe calea resboiului și că nu va rămâne în defensivă, deaceia e bine, că Germania se și deschidă ochii și se nu mai ajutoreze pe Rusia.

Mai cu samă agită foile contra noiei operațiuni financiare, ce vrea să o efeptuească Rusia și aduc drept motiv, că toți banii cei câștigă ea pe calea operațiunilor atât de ușor, se întrebuințază pentru pregătirile resboinice, cari se vor descărca asupra Germaniei, drept recompensă pentru-că o a favorizat. Germania se caute a nimici financiar pe Rusia. „Köl. Ztg“ vorbind despre aceste mai adăugă, că e bine ca în timpuri de acestea critice poporele se nu se irite și se nu se seducă, ci se aștepte în liniște ziua resboiului; e bine ca poporul să fie în stare bună și mai ales în statele, unde sunt mai multe poporă, căci

el la Krit au lăsat învățătură Elenii să aibă la cînste pe Parij, se nu-i lipsescă nimica lui, și ómenilor lui, până la întorcerea lui dela Krit. ăr ducându-se Maneleu împărat, Elena și cu Parij au aflat vreme slobodă și au început a-și arăta dragostea, cât nu putea fi unul fără de altul un ceas, căci și Parij pentru frumsețe era drag forte Elenii. Și s'au vorbit amândoi, și și-au strins Elena totă zestrea și cea dela tatăl său și tot ce au fost mai bun și mai scump în casa lui Maneleu, și au umplut o catargă de avuție, și au intrat și Elena cu 4 fete, și Parij cu ai săi și au purces pre mare iute forte și nu au vrut Parij să ție calea drept la Troada la tatăseu, ca se temea se n'ajungă pre urmă, ci au mers la Sildona cetate la Proteia împăratul Egiptului, pentru ca se și părădă urma, și au trecut pe la cetatea Finichiei și lau apucat acolo furtuni mari încât li s'au cumpănit cu capul.

(Va urma.)

susceul resboiului în cele mai multe casuri condiționează dela aceste împrejurări.

Instruirea petițiilor pentru pensionare sau ajutorare din fondul regnicolaru de pensii al învățătorilor.

„Folia Diecesană“ da următoarele informații:

1. La petițiile învățătorilor de pensionare au a se alătură următoarele documente:

a) Estras din matricula botezaților pentru toți membrii familiei, mai departe estras din matricula cununaților, toate acestea în forma de informație familială (családi értesítő).

b) Documente despre întreg serviciul împlinit. În atestatul despre serviciul cel din urmă este de a se pune acurat, că respectivul suplicante va rămâne în oficiu până se vor face dispozițiuni cu privire la pensionarea lui, sau că s'a retras din funcțiune, și că până când și-a scos sau și va scote salariul? în cazul din urmă trebuie să se pună în atestat ziua, în care s'a retras din oficiu și de când nu și mai scote salariul. Dacă prin documentele despre serviciu alăturate nu s'ar pute arăta continuitatea în serviciu (d. e. și-a întrerupt cariera pre ore care timp) atunci în sensul paragrafului 8 din articolul de lege din 1875 trebuie să arete cu documente autentice cauza intreruperii (d. e. morbul etc). Dacă învățătorul a abdis de cariera învățătorescă, dar mai târziu ără a îmbrățișat cariera acesta, trebuie să arete, că starea sanitară sau altă asemenea împrejurare l'a silit, ca se abdică de cariera învățătorescă și că n'a cerut escontenare; la din contră anii de serviciu înainte de intrerupere la pensionare nu se vor lua în considerațiune.

c) Cuitanțele sau libelul dela perceptoratul r. u., prin cari se adevărește, că a solvit tacele la fondul de pensii regnicolaru al învățătorilor.

d) Atari învățători, cari în sensul paragrafului 44 al legii de pensii după ani de serviciu împliniți înainte de anul 1870, în sensul ordinațiunilor guverniale, sau al vreunui regulament bisericesc ori comunal ori după prăcsă și ar pute forma drept de pensii afară de stat și de fondul de pensii regnicolaru, față de alt fond de pensii, sau față de altă comună ori corporațiune, în cazul acesta se și alăture documentul referitoriu la pretensiunea acesta fie acela contract, regulament etc.

e) În cazul cuprins sub punctul d) este de a se alătură și instrumentul de dotațiune despre compețițele din anul ultim de serviciu dar numai despre compețițele împreunate cu oficiul de învățătoriu și nu d. e. și cel de cantor.

f) Dacă învățătorul și-a căpătat o parte s'au întreg salariul în naturale, atunci se alăture un document autentic și despre valoare după calcul mediu al acelora din cei din urmă de ce ani.

II. La petițiile pentru ajutoriu ale veduvelor de învățători, după cum acelea au drept a cere ajutoriu, sau dela stat, sau din fondul de pensii regnicolaru, sau de aiurea pe lângă documentele înșirate trebuie să se accludă următoarele:

g) Estras matriculariu despre mörtea bărbatului.

h) Estras din matricula botezaților pentru sine și eventual și pentru orfanii rămași.

i) Estras din matricula cununaților.

j) Atestat dela preotul competent, prin care se adevărește, că a conviețuit cu bărbatul ei până în ora mörții aceluia sau dacă ar fi trăit despărțită de bărbat se arete prin documente autentice, că ea sau bărbatul a dat însă la despărțire.

m) La suplichele veduvelor de învățători confesionali etc. (nu a învățătorilor de stat sau comunali): trebuie să se alăture un atestat, prin care se se adevărească, că veduva în sensul § lui 140 din articolul de lege 38 ex 1868 după mörtea bărbatului a căpătat salariul aceluia 1/2 an, sau mai puțin timp, ori că n'a căpătat nici un felu de provisiune dela susținătoriu scölei.

La suplichele orfanilor pentru ajötore trebuie să se alăture:

a) Estras matriculariu despre mörtea părinților.

b) Estras din matricula botezaților pentru orfani, din care se se vadă, că respectivii sunt legitimi.

c) Cuitanțele sau libelul dela perceptoratul r. u., prin cari se adevărește, că părinții au solvit tacele la fondul regnicolaru de pensii.

d) Dacă orfanii ar avé drept de a pretinde ajutoriu atară de fondul de pensii regnicolaru și din alt loc, atunci se alăture și documentul referitoriu la pretensiunea acesta

e) Document, prin care se se adevărească, că respectivul orfan nu e împărțit de vre-un ajutoriu de stat sau bisericesc, că n'are stipendiu sau că nu e primit în vre un institut de creștere.

f) La petițiile orfanilor de ambii părinți afară de cele înșirate se se alăture un atestat dela autoritatea civilă, prin care se adevărește, că orfanii au tutor legal.

g) La petițiile orfanilor de învățători confesionali etc. (nu de stat ori comunali) trebuie să se alăture un atestat, prin care se adevărește, că orfanii ori mama lor în sensul paragrafului 140 din articolul de lege 38 ex 1868 au căpătat salariul aceluia 1/2 an ori mai puțin timp sau că nu au căpătat nici un felu de provisiune dela susținătoriu scölei

Publicând aceste după „Néptanító Lapja“ Nr. 27 din a c, observăm, că învățătorii nostri vor face bine, dacă i și vor procura succesiv și vor ține totdeauna în bună ordine documentele aceste necesarii pentru pensionare resp. ajutorarea veduvelor și ai orfanilor lor, împărțind cu femeile lor lucrul ca și ele în cas de lipsă se se scie, că ce este de făcut. Astfel învățătorii resp. familiile lor vor rămâne scutiți de multe alergături în toate părțile. Afacerea o ținem atât de momentuoasă, încât aflăm de consult și recomandăm ca chiar și direcțiunile institutelor pedagogice să publice elevilor abiturienți starea lucrului pentru orientarea lor în viitoriu.

Sinodul eparchial din Caransebeș.

Raport general

al senatului scolaru către sinodul eparchial.

Consistoriul diecesan vine cu tot respectul a subșterne Venerabilui sinod eparchial raportul despre starea învățămîntului la scölele noastre confesionale, precum și despre ținerea noastră română gr. or., carea a cercetat institute de învățămînt de stat, sau de alte confesii de pe teritoriul diecesii noastre în decursul anului scolaru 1887/8.

I. Scölele populare elementare confesionale.

În anul scolaru 1887/8 în comunele noastre bisericesci, ale căror scöle stau sub jurisdicțiunea consistoriului au fost pruncii harnici de scöla dela 6—12 parte bărbătescă 10.558
parte femească 9.842
La olaltă 20.400

Din acestia au cercetat scöla de toate țiilele parte bărbătescă 7.128
parte femească 3.754
peste tot 10.882

Asemănând numărul pruncilor harnici de scöla din anul acesta, cu numărul pruncilor din anul premergătoriu 1886/7, se vede în anul scolaru 1887/8 un crescîmînt de 363 sau 1.77 %.

Ără comparînd numărul pruncilor, cari au cercetat scöla în anul scolaru 1887/8 cu numărul celor din anul 1886/7, aflăm un scădîmînt de jumătate de percent, adecă în anul scolaru 1886/7 au cercetat scöla de toate țiilele 53.90 %, ără în anul 1887/8 au cercetat numai 53.34 %.

Cercetarea cea mai bună a fost în protopresbiteratul Oraviții cu 64 %, apoi în al Ciacovii și al Verșetului cu câte 59 % și mai bine, în al Bisericii-albe cu 56 % și în al Caransebeșului cu 53 %, pe când al Făgetului a fost cea mai slabă cercetare, unde abia 40 % au cercetat scöla.

De altcum cercetarea scölelor față cu anul 1886/7 a crescut numai în două protopresbiterate; anume în al Jebeului și al Verșetului, pe când protopresbiteratul Lugosului, Făgetului, Ciacovii, Bisericii-albe și în'al Oraviții cercetarea a scădînt în anul 1887/8 (Consp. I.)

Dintre cele 212 de scöle elementare, care se află în diecesa noastră, 202 sunt mestecate, ără de ce separate după sece; 195 sunt cu câte 1 clasă, 16 cu câte 1 și 1 cu 4 clase.

La aceste scöle au funcționat în decursul anului scolaru expirat 216 învățători și 9 învăătore, la olaltă 225. Din acestia au esamen de calificațiune 187 de învățători și toate 9 învăătore, peste tot 196. Definitivi au fost 171 de învățători și 6 învăătore, ără 6 posturi au fost vacante.

La esamenul de calificațiune s'au supus 13 înși dintre cari 12 au câștigat atestat de calificațiune, ără 1 s'a respins.

În decursul anului 1888 s'au întregit 24 de posturi învățătoresci și anume 11 în mod definitiv prin alegeri ără 13 provisoriu prin substituire.

Conspectul sumariului salariilor învățătoresci se subșterne tot pe lângă observarea de mai nainte, că adecă salariile învățătorilor dela 53 de comune nu ajung la minimal de 300 fl. din cauză, că respectivele comune sunt mici și s'erace.

În conferințele învățătoresci din anul trecut s'a pertractat cu succes îmbucurătoriu obiectul de învățămînt: „Geometria populară“.

În fine conspectul despre contribuirea comunelor noastre bisericesci, precum și a învățătorilor dela scölele noastre confesionale la fondul de pensii regnicolar, — nu se pöte subșterne din motiv, că consistoriul s'a convins, că datele incurse sunt neesacte, și că spre eruarea acestora trebuie să ia cu totul alte dispozițiuni.

II. Institutul pedagogic diecesan.

La începutul anului scolaru 1887/8 s'au înscris la institutul pedagogic diecesan 37 de elevi și 4 eleve, la olaltă 41 adecă cu doi mai mult decât în anul scolaru 1886/7. La finea anului au fost 34 de elevi și 4 eleve, la olaltă 38 adecă tot atîta câți au fost și la finea anului scolaru 1886/7. În anul 1887/8 s'au promovat 18 elevi și 4 eleve, pestet ot 22, pecând în anul 1886/7 s'au promovat 20 elevi și 6 eleve; prin urmare în anul 1887/8 se arată un scădîmînt de 4 înși.

Cu începutul anului scolaru 1888/9 s'au înscris în cursul I pe temeiul atestatelor produse și a esamenelor de primire 13 elevi și 3 eleve, la olaltă 16 înși, în cursul al II-lea 18 elevi și 1 elevă, ără în cursul al III-lea 11 elevi peste tot 46, adecă cu 1 mai mult decât la începutul anului scolaru 1887/8.

La acest institut studiile preserise s'au propus de 2 profesori definitiv 3 profesori provizori și 2 profesori extraordinari, apoi de doi magistri; cesti doi din urmă au propus cântarea bisericească tipicul și musica vocală și instrumentală.

III. Tinerimea română gr. or. dela institute de învățământ de alte confesiuni sau neconfesionle.

În școlile comunale elementare din Lugos, Verșet, Biserica albă, Oravița-montană și Reșița-montană- apoi în școlile elementare de stat din Caransebeș, Biserica albă și Panciova, în anul școlar 1887/8 au fost școlari români gr. or. de amândouă secele 337, adică cu 7 înși mai mulți decât în anul școlar 1886/7.

În școlile cetățenesci de stat din Caransebeș, Verșet, Oravița-montană, Reșița-montană și Panciova, sunt școlari de ai noștri 124, adică cu 5 mai puțini decât în anul școlar 1886/7.

În gimnasiile de stat din Lugos, Biserica-albă și din Panciova, au fost în anul școlar 1887/8, școlari români gr. or. 141, adică cu 9 mai mulți decât în anul 1886/7.

În claustrele romano-catolice din Lugos și din Oravița au fost fete române gr. or. 95, cu 3 mai mult decât în anul 1886/7.

Peste tot în anul școlar 1887/8 au cercetat tineri români gr. or. de amândouă secele, institute de învățământ de alte confesiuni și ne confesionle de pe teritoriul dieceșei noastre 697 de înși, adică cu 14 mai mulți decât în anul școlar 1886/7.

La toate aceste institute, conform statutului nostru organic, consistoriul diecesan a așezat catichetii, carii sunt remunerați din bugetul dieceșei, afară de catichetii din Caransebeș, carele primesc remunerație dela stat, și cel dela gimnasiul din Lugos, carele pe lângă remunerația dela dieceșă mai capătă și dela stat.

IV. Agendele senatului școlar.

În anul 1888 au intrat în resortul senatului școlar 739 de esbite, care s'au rezolvit parte presidial, parte în 6 ședințe consistoriale, afară 21 care sunt restante.

Casuri disciplinare au obvenit 9, dintre care 7 s'au rezolvit definitiv, și anume unul prin cassarea inculpatului, două prin pedepsă în bani, unul prin mustrare, unul prin achitare, două prin sistare și două sunt pendinte.

Ajutoriu s'au împărțit în anul 1888 școlii din Orșova 50 fl. celei din Hanzesca 25 fl. învățătorului din Icloda 30 fl. celui din German 25 fl. și celui din Secaș 12 fl. la oaltă 152 fl.

Caransebeș, din ședința consistorială ținută în 13/25 Aprilie 1889.

Avis.

Esamenale publice cu finea anului școlar 1888/89, la școala elementară de fete a „Reuniunii femeilor române din Sibiu,” se vor ține *Mercuri*, în 26 Iunie st. n. a. c., între orele 8—12 a. m. și 3—5 p. m. La aceste esamene se invită toți prietenii și binevoitorii școlii și ai culturile femeii române.

Sibiu, 18 Iunie, 1889.

Direcțiunea școlii.

Varietăți.

* (Recunoștință prea înaltă) Mai. Sa monarhul la propunerea ministrului de comunicațiune absolvă din oficiu, ce l'a avut cont. Andreiu Bethlen ca comisariu pentru delimitarea granițelor între România și Ungaria, și i exprimă totdeauna înalta sa recunoștință și mulțumită. De asemenea și exprimă recunoștință și mulțumită comiților supremi dela: Hunedóra, Treiscaune, Făgăraș, Cîc, și Caras-Severin; apoi vice-comiților din Sibiu, Brașov, Hunedóra, Cîc, Treiscaune, Severin; proto notarilor: Cornel Tobias, Ioan Turcu, Ioan Panțel și Alesandru Tompa.

* (Spre orientare.) Se aduce pe calea acestei deocamdată la cunoștința publică, că comitetul despărțământului III. (Sibiu) al Asociațiunii transilvane în anul acesta și va ține adunarea generală la 18/30 Iunie a. c. în comuna Vale.

* (Promoțiune.) Luni în 17 l. c. n. a fost promovat la gradul de doctor în științele iuridice la universitatea din Budapesta domnul Silviu Moldovan din Băița. Felicitările noastre cordiale!

* (Cărți școlare aprobate.) Cărțile de lectură, compuse de dl Vasile Petri au obținut aprobarea înaltului ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică, și adică: *Legendarul* sau cartea de cetire pentru al 3-lea și al 4-lea an de școală, sub Nr. 11.295 ex 1889, și „*Noul Abecedă Românesc*” sub Nr. 16.006 ex 1889.

* (Necrolog.) **George Matheiu** și termină în noaptea spre 18 l. c.; în anul al 46 al etății, viața devotată în sirguință credincioasă binelui familiei și iubirei fiicei nestrămătate și va fi petrecut din partea familiei jalnice spre vecinică odihnă în 19 a lunei c., ceea-ce o aduc la cunoștință: Sibiu, în 18 Iunie 1889.

Alesandrina Matheiu nasc. *Ioanovicu*, ca soție; *Gregoriu Matheiu*, ca tată; *Alesandrina, Eugenia, Elena* și *George*, ca fiice și fiu.

Fă i loc în cerul Teu, o Dămine și se i fie ușor pământul Teu!

* (Cas de morte.) Din Sighișoara ni se comunică: *Mercuri* la 31 Mai a. c. v. s'a mutat la cele

eterne parochul Galomfalăului-mare *Atanasie Oniț* și la 2 Iunie a. c. v. s'a înmormântat.

Acest paroch veduv, fără familie, a servit în comuna acesta ca paroch 44 de ani, fiind în etate de 68 ani, el a fost un stâlp neclătit al ortodocsiei și a apărât turma încredințată păstoriei de toate vijeliile, ce loviau fără cruțare în ea și în păstor pentru ași părăsi religiunea strămoșească, și care popor vor besce numai limba maghiară.

Tote încercările dușmănoase au rămas zădarnice și poporul condus de acest brav păstor sustă neclătit în religiunea sa strămoșească.

* (Inspecțiune.) Mai. Sa regele român împreună cu principele moștenitor, însoțit de dnii general Manu, ministru de resboin, cu adjutantul seu căpitan M. Ghica, d. general Florescu, președintele senatului, generalii Crețeanu, Cernat, Berendeiu, Falcoian, Arion colonelul Mărculescu, comandantul pieței, maiorii Culcer și Botean, și alții, în total vre o 50 de persoane, au inspectat cu dea mânăntul forturile dela Jilava, Kiajna, Kitila, Otopeni, Tunari, Pantelimon și Afumații.

După inspecție s'a servit la Kitila un dejun, la care au luat parte toți invitații.

Scopul acestei vizite era, ca Maj. Sa regele Carol, să constate singur cu cât au înaintat lucrările fortificațiilor, din anul trecut, decând le visitase; scrie „*Romanul*”.

* Ordinea ținerei esamenelor publice la școala capitală română greco-orientală din Reșinari cu finea anului școlar 1888/9.

Sâmbătă, în 17 Iunie a. c. st. v.: Dela 8—10 ore clasa I-a de fete; dela 10¹/₄—12¹/₄ ore clasa a II-a de fete; dela 2¹/₂—4¹/₂ ore clasa a III-a de fete; dela 4¹/₂—6¹/₂ ore clasa I de băieți.

Duminică, în 18 Iunie a. c. st. v.: Dela 10—12 ore clasa a II-a de băieți; dela 2¹/₂—4¹/₂ ore clasa a III-a de băieți; dela 4³/₄—6³/₄ ore clasa a IV-a de băieți; dela 6³/₄—7¹/₄ ore producțiunea corului școlar.

La 7¹/₄ ore excursiune în grădina școlară.

Lucrul de mână femeesc va fi spus în tot de cursul esamenelor în una din salele de învățământ; — economia de casă cu elevele clasei III se va esamenă *Sâmbătă* în 17 Iunie după terminarea esamenului acelei clase.

Exerciții gimnastice se vor face cu fie-care clasă de băieți după terminarea esamenului din obiectele de învățământ.

La aceste esamene direcțiunea școlară are onore a invita pe toți amicii și binevoitorii școlii.

* (Loviți de trăsnet). Din Cutu se scrie „*Gaz. Trans.*” cu data 11 Iunie n.: Până când poporul nostru nu va încetă a crede, că prin tragera clopotelor dela biserică se pot imprăscia norii de pe ceriu, delăturându-se prin aceasta pericolele elementare, până atunci nu vor încetă nici dese neorociri împreunate cu acest obicei nefolositoriu. Astfel în săptămâna trecută în comuna Răhău, trăgându-se clopotele pentru imprăscierea norilor a trăs-nit drept în mijlocul turnului, sfărâmând lemnele de cari atârnau clopotile. Omenii din turn ca prin minune au scăpat nevătămați, alți doi omeni însă, cari se aflau sub turn, în tinda bisericii, au fost păliți și greu răniți. Până acum încă nu au murit.

* Despre cumpărarea drepturilor de regalii în comitatul Mureș-Turda i se scriu lui „*Kolozsvár*” lucruri intristătoare. Satele secuiesci sunt jefuite formal. Un bancheriu din Pesta cumpără prin agenții sei pretensiunile de despăgubire a regaliei lor cu un câștig de 50—60 procente. Poporul alergic după bani și nu mai întreabă ce perde, fiind că agenții lătesc credința, că statul numai după ani va plăti! Vice-spanul a adresat solgăbirilor un cerculariu, ca să impedeze aceste „geșefuri”.

* (Pentru învățarea meseriilor în Brașov). Sunt locuri vacante pe sama copiilor români, cari vrău a se aplică la făurărie, la rotărie, la croitorie, la cismărie și la jocărie. Condițiile sunt: Copii trebuie să aibă etate de 12 ani trecuți, să scie ceti și scrie, și să stea 14 zile de probă, după cari părinți lor trebuie să închie cu mēestri contractul.

* (Duel și apoi proces.) Înaintea tribunalului din Pesta s'a desbătut zilele acestea un proces foarte interesant.

Causa procesului a fost un duel, care s'a făcut între un student universitar, Andreansky și inginerul Bergl. Acesta din urmă cina cu logodnica sa într'un restaurant. Celalalt, dela o masă prea se uită mult prin monoclu la mirăsa acestuia, în cât Bergl ceru explicații. Cărta se incinse și se sfărși cu un duel, în care ambii adversari au fost atât de rău răniți, încât Bergl stătu pe pat 17 zile și Andreansky 44 zile. Duelul se făcuse cu sabia.

Er acum după-ce s'au însănătoșat au fost arestați. Andreansky s'a recutat de cătră comandă la 14 zile, er cestalt e condamnat de tribunal la 3 zile.

* (Contra beției.) Se scrie din Copenhaga (Danemarca): Poliția din Copenhaga a luat o dispozițiune foarte originală contra beției. Ea a hotărât, că ori-ce om, care se va găsi beat pe stradă, va fi pus în trăsura și dus acasă, dacă e în stare să spună, unde șede. Dacă nu atunci va fi dus la poliție și ținut acolo, până va pute să indice domiciliul, unde va fi transportat tot în trăsura. Până aci s'ar păre că poliția noastră a luat o măsură, care în loc de a fi contra beției, e chiar în favorul ei, căci îți dă mână să te imbeți turtă, când scii că ai să fii dus acasă gratis în trăsura.

Dar nu e așa. În adevăr cheltuēla transportului o va plăti cărcimariul, la care se va îmbetă individul. Cu chipul acesta cărcimarii se vor feri de a da de beut fără măsură la mușterii. Măsura e în adevăr originală.

* (In contra anghinei (difteritei). În „*Biserica și școala*”, părintele paroch și asesor consistorial Iosif Grădinariu scrie următoarele:

Ca părinte de familie mi-a fost dat mie să îndur această lovitură a sorții. O fetiță a mea de 7 ani a cădut jertfă acestui înfricoșat morb (difterita, anghina). Am recurs la ajutorul medicilor dar toate în zadar, căci fetița a trebuit să moră. În anul trecut, tot de acest morb mi-a cădut altă fetiță de doi ani, și perdusem totă speranța, pentru-că fetița abia mai pute resuflă, când imi veni în minte să probez un leac folosit la bătrânii noștri.

Este cunoscut, că vitele, când pătinesc de durere de gură, le frecăm gura cu „*Jale*,” și apoi se vindecă. (Jalea este o plantă, ce se află în ori-ce grădină la țeranii noștri, *Salvia officinalis*, *Salbei*.) Am pus deci să ierbă o jumătate de litră de vin alb, și când vinul a fost în ferbere, am pus în el o mână de *Jale*, cam a patra parte din cantitatea vinului și o bucată de petra acra (alaun) cât o alună. Cu vinul astfel preparat, după-ce în câțva s'a recit, fetița și-a clărit gura și grumazul, și mulțumită lui Dumnezeu fetița și astăzi trăiesce.

Dar vin la alt cas mai recent. În săptămâna trecută, un prunc de 4 ani al unui parochian a murit de difterită. Deloc s'era după în mormântare a cădut la pat și al doilea fiu de 3 ani. A doua noapte pela 1 oră după meul nopții vine omul năcăjit la mine și strigă la ferăstră: Părinte dă-mi ceva lec, că-mi moră și celalalt copil de grumaz, numai pōte resuflă, se înădușește, dimineța n'o mai agunge în viață. Eu i-am spus ce are de făcut și omul a făcut precum i-am spus, și astăzi pruncul este pedeplin restaurat și sănătos.

Atrag deci atențiunea părinților și deosebi a d-lor medici, ca bărbați de specialitate, asupra puterii vindecătoare a acestor plante.

Posta redacțiunei.

D-lui I. St. în Vurpăr, ori câtă dragoste am avē cătră de aproape la locul menționat nu se pōte publica; formulați anunțul pentru partea tacsabilă!

MONITOR.

22

Calendarul săptămânii

11 — 17 Iunie.

11 *Duminică*: Bartolomeu, Barnaba, Gavril, Teopemt, Neanisc. 12 *Luni*: Onufriu, Petru, Antonina, Ioan, Zenon, Iulian. 13 *Marți*: Achilina, Trifilin, Ana, Iacob, Antipatru, Eulogiu, Diodor. 14 *Mercuri*: Eliseu, Metodi, Iulita, Nifon, Ciril. 15 *Joi*: Amos, Dula, Narsi, Fortunat, Achaie, Stefan, Ortisiu, Ieronim, Graus, Augustin. 16 *Vineri*: Tichon, Marcu. 17 *Sâmbătă*: Manuil, Savel, Ismail, Isaur, Inocentiu, Felics, Ermiu, Peregrin.

Notă: Vineri, 16 Iunie, aniversaria repausărei archiepiscopului metropolit Andreiu Baron Șaguna.

Rituaie bisericesci.

Duminică din 11 Iunie, a II-a după Rusalii. Octoich ton 1 și Mineiu. La Utreniă Evangelia Invierii 2: Cealalte ca de rând.

Sâmbătă din 17 Iunie, se recomandă parastas anual în memoria archiepiscopului Andreiu.

Loterie.

Mercuri în 19 Iunie 1889.

Sibiu: 62 11 67 10 58

Bursa de Viena și Pesta.

Din 18 Iunie 1889

	Viena	B-esta
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	95 —	95 —
Renta de aur austriacă	109.10	109.25
Renta ung. de hârtie	95 —	95 05
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	100 —	100 —
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	—
Obligațiuni urbariale ung. cu sorți	105 —	105 —
Galbin	5.65	5.64
Napoleon	9.51	9.40
100 marce nemșeci	58.40	58.45
London (poliță pe de trei luni)	119.50	119.65

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamos-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1889

la

„**Amicul Familiei.**” Ziaru beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIII. — Apare în 1 și 15 zi a luni în numeri câte de 2—3 côle cu ilustrațiuni frumoșe; și publică articlii sociali, poesii, romane, schițe, piese teatrale ș. a.; — mai departe tractează cestiuni literare și științifice cu reflecțiuni la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune viața socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte populațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grigile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivizilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„**Preotul Român.**” Ziaru bisericesc, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sărbători și diverse ocațiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericească, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătibili și în bilete de bancă ori marce postali.

— **Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu.** —

— **Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.** —

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura proprie:

Renascerea limbei românești în vorbire și scriere învedereată și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op. complet). Broșura I, II și III. Prețul broș. I, II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Merinde dela scôla, sau învățături pentru popor, culese din ziarul unui scolaru de Dr. Georgiu Popa. — Opul acesta, pentru povățuirile lui valoroșe, are să ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre populare. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de față un ziaru de scôla, ce și-l făcuse ca elev de anul I. al scôlei populare superioare din Câmpeni, va se dîcă, pe când era în al 4-lea an de scôla. În acest ziaru se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din scôla cât și afară de scôla: o colecție bogată de diferite povățuiri primite dela învățătorul seu, pe cari autorul le-a prelucrat și dezvoltat cu multă îngrigire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală, religiune, naționalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, așa, că singur numai câteva din cele 32 capitule, cum ar fi d. e. capitolul despre fumat, despre curățirea trupului etc. ar fi de ajuns pentru a merita să nu lipsescă din nici o bibliotecă populară românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Prețul unui esempl. cu porto-francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzarul. Novela originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Puterea amorului. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novela originală. — Continuarea poveștii: „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Miseriile sociale. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Fântâna dorului. Novela populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean crăitul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicăstru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Bunica și nepotul. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé de G. Simu. Prețul 10 cr.

Probitate în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însore. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin Vincențiu Nicôra, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și violele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petrosa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Sătenului Român. Cartea III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul de ambele 50 cr.; — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru scôlele populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borogovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatica limbei române pentru scôlele populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnaziul din Năsăud. — Manual aprobat prin Ministerul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Catecheza pentru pruncii scolari din scôlele populare. După George Mey, preot în Schwörzkirch din diecesa de Rotenburg de Titu Budu, paroh gr. cat. în Sat-Sugatag, protopopul distr. Mara, adm. Vicarial a Maramureșului etc. etc. Edițiunea II. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin mörte la victoriă. Comediă într'un act. A. Cotzebuc localisată de Irina Sonea n. Bogdan. Prețul unui esemplariu 10 cr.

Influința mândriei. Novela de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul unui esemplariu 30 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scôla populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cuvântări bisericesci la toate sărbătorile de preste an de Ión Papiu. — Un volum de preste 24 côle 8° mare, papir fin. — Numele dlui I. Papiu este mult mai binecunoscut clerului român, decât se fie de lipsă a mai racomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învățat a-i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predici întrece încă toate volumurile de predici edate până acum, prin întocmirea sa, — având o noțiță istorică la fie-care sărbătoare, — care arăta timpul introducerii, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sărbătoare. — Prețul unui esemplariu cu porto francat e 2 fl. v. a.

Cuvântări funebrale și iertăciuni pentru diferite casuri de mörte, întocmite de Ión Papiu. — Acest volum de preste 24 côle cuprinde: 8 cuvântări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de mörte, 4 pentru casuri ordinare de mörte întemplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare însă mai speciali de mörte, 4 la înmormântarea omenilor bătrâni, 5 la înmormântarea pruncilor, tinerilor și a junilor, 9 la casuri de mörte speciali; — apoi pe mai bine de patru côle urmăză o mulțime de iertăciuni precedate de o introducere generală în iertăciuni, și anume: 1 iertăciunile bărbatului dela muiere, 2 — a muierei dela bărbat, 3 — a părintelui dela fii, 4 — mamei dela fii, 5 — a fiilor dela părinți, 6 — a fratelui sau surorii dela frați și surori, 7 — a nepoților dela moși, mörse, buni, străbuni, străbune, 8 — a nepoților dela unchi și mătușe, 9 — dela nemuri și consăngeni mai depărtați, 10 — dela consoți de aceeași ocupațiune, 11 — dela binefăcători, amici, cunoscuți și dela toți creștinii adunați. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvântări funebrale și iertăciuni lucrate amănunțat tuturor cerințelor preoției fungente la casuri funebrale. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 2 fl. v. a.

Cuvântări bisericesci. Tom III, scris de Ión Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci și se estinde pe 12 côle 8° mare. — Prețul unui esemplariu spedit franco e 1 fl. v. a.

Orientate catolic sau concordanțele tradițiunei, în două limbi — română și latină, tractează despre primatul bisericeii și se estinde pe 22 côle 8° mare. Scrisă de Ión Papiu. — Opul acesta a fost recesant favoritoriu și laudat și de foile străine. — Prețul unui esemplariu spedit franco e numai 1 fl. 50.

Resultatele filosofiei sau cunoscințele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relațiunile și scopul lui espuse în mod popular de profesorul Dr. Iosif Frapparti și prelucrate în traducere liberă (cu facultate d-la autoral) de Ión Papiu. — Acest op, care se estinde pe 11 côle 8° e foarte acomodat ca premiu pentru cei ce absolvă scôla populară, se vinde cu prețul numai de 50 cr., esemplariul spedit franco.

Manual catehetic pentru primii ani scolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Rațiu, fost profesor de s. scriptură, catehetică și metodică în seminarul arhidiececan din Blaș, actualminte vicariu arhidiecepesc în Făgăraș. — Acest op de mare însemnătate pentru literatura catehetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele re erate de relațiunile și lipsele băeților nostri, ăr ceremoniile bisericesci, înocuindu-le cu cele prescrie și usitate în biserica noastră română. În note se arată și procederea, ce are să o observe catechetul față cu discipulii sei. Acesta scriere are să fie un îndreptariu în mâna catechetilor, învățătorilor și a părinților la instrucțiunea religioasă-morală, ce au să o dea micilor băeți. — Prețul unui esemplariu din acest op, — care poartă clausula aprobărei, Prea ven. Ordinariat metropolitan din Blaș și care cuprinde 222 pag. 8°, având mai multe poesii în text, — esempl. 1 fl. v. a.

Omiliile celui dintru sfinți parintelui nostru Ión Gură-de-aur la epistolele sfântului post. Paul către Tit și Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 60 cr.

Dumnezeesca Liturghie, a celui dintru sfinți parintelui nostru Ión Chrysostom, compusă din operele aceluia sânt părinte de Ión Boroș paroh gr. cat. și ases. consist. Prețul unui esemplariu cu porto francat e 40 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul Mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secsele. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secsele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea santei Vergure Maria a Născătoarei de D-zeu urmat de mai multe rugăciuni frumoșe. Cu icône frumoșe. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 12 cr., 50 esemplare 5 fl., 100 esemplare 9 fl. v. a.

Epistolia D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr. 50 esempl. 6 fl., 100 esempl. 10 fl. v. a.

[8] 16—50

A se adresă la „Cancelaria Negruțiu” în Gherla — S.-Ujvár — Transilvania,
unde se cumperă acții dela bance cu prețurile cele mai bune.